

Förbättringar och utmaningar - TiNK enkäten 2109

Allmänna frågor:

- 15 skolor har deltagit i enkätstudien
- Andel elever som har fyllt i enkäten är: Åk 7: 740 st, åk 9: 824 st och år 2 på gymnasiet: 248 st

Elever som fyllt i att de upplever sig som "annan" är till antalet för få för att kunna redovisas utan att anonymiteten garanteras. Däremot är denna grupp en sårbar riskgrupp då det visar sig att andelen som röker, använder alkohol och är utsatt för brott är överrepresenterade i gruppen.

Flera frågeområden är nya, dessa har framarbetats i dialog med Länsstyrelsen Stockholm och kommer att följas upp både tillsammans med Länsstyrelsen Stockholm och med lokal referensgrupp av elever. Dessa frågeområden är vi först ut med i länet och förhoppningen är att förutom att kartlägga nulägesbilden i kommunen inspirera fler kommuner att kartlägga frågeområdena.

ANDTS(P):

Generellt kan man se stora förbättringar vad gäller hela ANDT - området. De främsta resultaten kan vi se vad gäller andel elever som **aldrig rökt**. På gymnasiet kan vi se att andelen elever (tjejer) som 2011 svarade att de aldrig har rökt var 10%. Nu 2019, uppgav 54% att de aldrig rökt.

Vi ser också en positiv trend när det gäller elever som helt väljer bort alkohol. Vad gäller narkotikan är det oförändrat sedan några år tillbaka.

Andel elever som testat anabola steroider är fortfarande väldigt låg, nästintill obefintligt. Däremot ser vi en ökning vad gäller användandet av kosttillskott framförallt hos elever på gymnasiet.

Här har vi första gången ställt frågor om ungas kontakt med porr samt deras porrkonsumtion. 60% av killar och 24% av tjejer i årskurs 7 har tittat på porr.

Nätet:

Här har vi för första gången ställt en fråga vad gäller skärmtid. Frågan vi ställt är lika ställd som Generation Pep ställt i sin pep-rapport.

https://generationpep.se/media/1830/generationpep_pep-rapporten2019.pdf

Hälsa:

Vad gäller frågor som rör hälsa kan vi se en svag ökning av killar i åk 9 och 2 året på gymnasiet som uppger att de är ledsna och deppiga utan att veta varför.

Gällande sömnen så är det fortfarande en negativ utveckling sedan vi började mäta detta 2013. Nästan hälften av alla elever uppger att de någon gång eller flera gånger i veckan har svårt att sova.

Andra frågor som rör hälsa ligger kvar på samma siffror som tidigare år, men vi ser en svag ökning av elever som söker stöd och hjälp för sin hälsa.

Här har vi för första gången ställt frågor om ungas frihet att bestämma över sina liv. Frågorna syfte är att fånga upp signaler på att elever är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck. Frågorna är utformade med inspiration från www.Hedersfortryck.se signaler på utsatthet.

Trivsel & trygghet:

Inom **brott och trygghet** har valt ut vissa områden som vi analyserat utifrån årets TiNk enkät men även en tillbakablick med jämförelser över tid från 2013.

Gällande trivsel och trygghet i skolan så ser vi att killar i högre grad både trivs bättre och känner högre trygghet i skolan. Bland tjejer och killar svarar 90% i år 2 på gymnasiet att de trivs. Killar svarar i högre grad att man alltid känner sig trygg och trivs i skolan än tjejer

Sammanfattningsvis så ökar trivsel och trygghetsnivån från år 7 till år 2 på gymnasiet.

Om du går ut **ensam sen kväll i området** där du bor känner du dig då trygg är en fråga där killar känner i snitt 50% mycket tryggare än tjejer i snitt i år 7,9 och 2 på gymnasiet. Högsta nivån har killar i år 2 som uppger att 62 % känner sig mycket trygga men ju yngre man är sjunker den nivån. Siffrorna är nästan på samma nivå som 2017.

Vi har valt att fördjupa oss i brott dom senaste 12 månaderna kring klottrat/olaglig graffitti, burit vapen samt köpt något som varit stulet och slutligen frågan om man förstört saker som inte är dina.

När det gäller **klotter** så i år 7 så ligger killar på 7% och tjejer på 8% som testat 1-2 gånger. I år 9 ökar det markant både bland killar 15% och tjejer 12%. Skillnaden är att flera killar gör det 10 gånger eller mer. Tjejer provar 1-2 ggr. Ju högre upp i gymnasieåldern sjunker de som klottrat ner till 5% för killar och 3% för tjejer. Över tid så ligger vi kvar på samma nivå som 2017.

När det gäller **burit vapen** ser vi samma tendenser att pojkar och flickor ligger högt. Killar bär vapen mycket oftare än tjejer.

Vi ligger på fortsatt låga nivåer 3 – 5 % om man köpt något som varit stulet . Jämfört med 2013 så har vi en sänkning med mer än 5%

Den sista frågan vi tittat på om man förstört saker som inte varit dina så har det ökat i år 7 både bland killar och tjejer sedan 2017. Bland övriga grupper så ser vi samma resultat som 2017 men fortfarande samma nivåer sen 2017.

Här har vi för första gången frågat eleverna om **utsatthet och utövande av kränkningar, trakasserier, våld och mobbning**. Om de berättat för någon om det som hänt, om de sökt hjälp samt om de känner till ifall personal på skolan gjort en anmälan till rektor.

Fritid:

Här har vi för första gången frågat om elevens familjs ekonomiska situation hindrat eleven att delta i en fritidsaktivitet/idrott.

Våld

Här har vi för första gången ställt frågor om **ungas erfarenhet av att bevittna/uppleva psykiskt och fysiskt våld i sin hemmiljö**. Vi har även frågat om vem utövaren av våld är samt vem som blivit utsatt, om eleven pratat med någon om det som hänt samt om det blev polisanmält och om eleven sökt professionell hjälp för det som hänt.

Det vi kan se att är att många valt alternativet "annan" ett alternativ som var menat att fånga upp personer med annan könsidentitet än man eller kvinna. Av antalet att döma har eleverna tolkat frågan annorlunda, resultaten ska därför tolkas med försiktighet och det här är en fråga som ska utvärderas och omformuleras inför kommande mätning.

Här har vi för första gången ställt frågor om eleverna hållit sig borta från skolan en heldag, stannat hemma en kväll,

medvetet undvikit en person och medvetet undvikit vissa platser på grund av att de varit otrygg, rädd eller orolig för att bli hotad, trakasserad, utsatt för våld eller annat brott.

Här har vi för första gången ställt frågor om **våld i ungas nära relationer** och deras utsatthet och utövande av fysiskt, psykiskt och sexuellt våld. När vi formulerade frågan ville vi göra det på ett sätt att unga kan känna igen sig i beskrivningen, det vi kan se i efterhand är att frågan kring sexuellt våld är för smal och endast inkluderar vissa former av sexuellt våld i nära relationer. Resultatet ska därför tolkas med försiktighet och det här är en fråga som ska utvärderas och omformuleras inför kommande mätning.

Här har vi för första gången ställt frågor om **ungas utsatthet för sexuellt våld** på internet i form av bland annat grooming och sex mot ersättning (prostitution). Vi har även frågat om eleven pratat med någon om det som hänt, ifall händelsen blev polisanmält och om eleven sökt professionell hjälp för det som hänt. 25% av tjejer i årskurs 9 har under det gångna året varit med om att någon skickat sexuella bilder eller filmklipp utan deras samtycke. 10% av tjejer i årskurs 9 har under de senaste 12 månaderna varit med om att en vuxen erbjudit dem ersättning för sexuella handlingar.

POSTADRESS

Box 803, 761 28 Norrtälje
Barn- och utbildningskontoret

BESÖKSADRESS

Estunavägen 14

KONTAKT

0176-710 00
kontaktcenter@norrtaelje.se
www.norrtaelje.se